

Marcus 10, 35-45.

[1] Hoe dicht mag jij bij Jezus zijn?

[2] 'Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, kwamen bij hem en zeiden: 'Meester, we willen dat u voor ons doet wat we u vragen.' **[3]** Hij vroeg hun: 'Wat willen jullie dan dat ik voor je doe?' Ze zeiden: 'Wanneer u heerst in uw glorie, laat een van ons dan rechts van u zitten en de ander links.'

[4] Herken je dat, dat je jezelf soms zomaar loopt te vergelijken met een ander? Noem eens wat, heb jij een keurige 7 gescoord op een lastige toets, kijk je toch even wat de anderen hebben. En zie je dan iemand, die het altijd beter doet dan jij, opeens met een 5, dan wil je het niet, maar toch voel je je trots. Ja, totdat je die 8 ziet die een ander gehaald heeft. Hup, daar zak je weer omlaag. Jezelf vergelijken met een ander. Waarom lukt het haar om er altijd zoveel beter uit te zien dan ik? Waarom kan ik niet net zo'n goede vader zijn als hij? Wat heeft die collega wat ik niet heb? Je kunt er behoorlijk down van worden, van jezelf met anderen vergelijken. Je kunt er ook zomaar jaloers van worden en gaan denken dat die ander inpikt waar jij eigenlijk recht op hebt. En je kunt honderd keer zeggen dat het dom is en zinloos om jezelf met een ander te vergelijken (en dat is het ook, zeg ik maar voor de honderd en eerste keer), het overkomt je zomaar.

[5] Iets in die geest overkwam dus ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs. Ze stellen hun vraag heel beleefd, 'Meester, alstublieft,' maar hun wens zelf is wat minder bescheiden. De ereplaatsen rechts en links van Jezus de Koning. Geen valse bescheidenheid, je gaat meteen voor goud. Wat vind je van hun vraag? ... Ik vind het een irritante vraag. Ik kan me de reactie van de anderen goed voorstellen. 'Toen de andere leerlingen hiervan hoorden, werden ze woedend op Jakobus en Johannes.' Terecht. Wat denken die twee wel, dat ze beter zijn dan wij? Tegelijk merk ik dat het me misschien wel irriteert, omdat ik misschien stiekem ook een oogje heb op een goede plek in het Rijk van God? Hoe dicht mag ik bij Jezus zijn? Of net even anders, maar wel vergelijkbaar, omdat ik misschien stiekem ook graag de aandacht en de schouderklopjes van de Heer voor mijzelf wil, die ik Hem aan anderen zie geven? Hoe dicht mag ik bij Jezus zijn? Hoe dan ook: Jakobus en Johannes zitten goed fout.

1. Ja, of toch niet? Net zo woedend als de andere leerlingen reageren, net zo kalm reageert Jezus op de vraag van de twee. Hij zegt: **[6]** ‘Maar wie er rechts of links van mij zal zitten, kan ik niet bepalen, die plaatsen behoren toe aan hen voor wie ze zijn bestemd.’ Een beetje raadselachtig, kennelijk zijn de stoelen wel gereserveerd, en kennelijk moet nog blijken voor wie of wat voor mensen dat dan precies is. Een beetje raadselachtig, maar tegelijk kalm. Jezus ontploft niet, zoals de andere leerlingen. Hij corrigeert Jakobus en Johannes, maar Hij doet dat mild. Wat zit daar achter?

We gaan even een paar dagen terug in de tijd. Sinds ze op weg zijn naar Jeruzalem, omdat Jezus van plan is daar het Paasfeest te vieren, heeft Jezus nu al drie keer laten vallen dat de Joodse leiders Hem gevangen zullen nemen en martelen en doden – maar dat Hij de dood gaat overleven. **[7]** Jezus noemt drie keer dat Hij gaat lijden, sterven en op staan. De eerste keer dat Jezus het had over zijn lijden en dood, kreeg Hij er van langs van Petrus. ‘Toen nam [Petrus] hem apart en begon hem fel terecht te wijzen.’ Reactie 1: **[8]** ongeloof en weerstand. Toen had Jezus niet kalm gereageerd, integendeel. ‘Ga terug, achter mij, Satan! Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen.’

De tweede keer dat Jezus open sprak over zijn lijden, dood en weer herleven, was ik denk een paar week later, onderweg door Galilea. Daar staat opnieuw bij hoe de leerlingen reageerden, dat wil zeggen, hoe ze niet reageerden. ‘Ze begrepen deze uitspraak niet, maar durfden hem geen vragen te stellen.’ Ik denk dat ze er dus onder elkaar over hadden gesproken en dat Petrus iets heeft laten vallen van de tik op de vingers die hij de Heer had gegeven, maar die hij dubbel had teruggekregen. Dat zou hier reactie 2 verklaren: **[9]** zwijgen. Reactie 1: ongeloof en protest. Reactie 2: zwijgen.

Maar dan volgt op Jezus’ derde lijdensaankondiging de reactie van Jakobus en Johannes... Is het niet gewoon zo dat hun onbeschaamde vraag in elk geval bewijst dat er iets begon door te dringen van wat Jezus van plan was te gaan doen? Hoe misplaatst hun vraag ook was (en ik kom daar nog op terug), hier zijn er in elk geval twee die laten merken dat ze er serieus rekening mee houden dat Jezus inderdaad gaat doen wat Hij de hele tijd zegt: dat Hij het Rijk van God gaat brengen, nu. **[10]** Iedere Israëliet wist dat die dag ging komen. De profetieën staan er vol van. Dan zou het vrede zijn, voorbij gaat alle pijn. Wat je ook vindt van hun vraag, ze laten in elk geval zien dat ze Jezus’ boodschap hebben gehoord. Er gaat iets gebeuren waar ze bij willen zijn, dichtbij Jezus.

En jij? Heb jij dát ook gehoord? Kijk, het is veertigdagentijd en ik vind het een beetje een nadeel dat ik net moet doen alsof Jezus de dood nog niet heeft overwonnen. Begrijp je? Dus grijp ik

mijn kans: nu Jezus de deur op een kier doet, 'Na drie dagen zal de Mensenzoon opstaan,' en nu Jakobus en Johannes hun hart op een kier zetten, nu gooi ik de deur even helemaal open. Heb jij het niet ook gehoord? Het Rijk van God is begonnen de wereld te heroveren. Het dak is eraf, de dood heeft zijn macht verloren. En jij en jij, jullie zijn dochters van God en zonen van God. Hou op met jezelf te vergelijken met een ander. Kijk in de spiegel: mensenkind, kind van God. Hoe dicht bij Jezus wil je zijn?

En, serieus, laat je dat beeld niet ontnemen. Natuurlijk zie je mensen om je heen, en die is beter hierin en die is beter daarin. Natuurlijk is de valkuil van de jaloezie hartstikke echt, en het gevoel dat een ander inpikt waar jij recht op hebt. En los daarvan: als de mensen zouden weten hoe vaak jij de mist in gaat, of domweg te zwak bent, hoe je bang kunt zijn of verdrietig – ze zouden je vast nooit zien als iemand die ook maar een beetje in de buurt van de Heer kan komen. Dit is het punt: God ziet je wel zo. Hij heeft een plek voor je gereserveerd, speciaal voor jou, en voor veel meer mensen zoals jij. Zoals wij. We begrijpen dat we geen plek bij God kunnen opeisen. Maar dit weten we: God is de oude wereld op de kop aan het zetten. En in zijn Rijk is een plek voor jou, vlakbij Jezus, vlakbij Hemzelf, dat is wat Hij je belooft.

2. God zet de oude wereld op zijn kop. Dat geldt kennelijk ook voor hoe het zit met wie er de baas is. Dienen is het nieuwe heersen. We lezen: **[11]** 'Jezus riep hen bij zich en zei tegen hen: 'Jullie weten dat de volken onderdrukt worden door hun eigen heersers en dat hun leiders hun macht misbruiken. **[12]** Zo mag het bij jullie niet gaan. Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn.' Ik denk dat Jezus hier eigenlijk zegt: als je rechts of links van mij op mijn troon wilt zitten, als je echt vlakbij Mij wil zijn, dan vertel ik je hier hoe je daar komt. Door te dienen, dus.

[13] Dienen... Ik vind dienen lastig. Dat kan natuurlijk aan mezelf liggen, aan mijn egoïsme, aan mijn gebrek aan motivatie, aan mijn behoefte om te heersen. Misschien herken je dat, misschien heb je nog wel andere redenen waarom je niet altijd de neiging hebt om een ander voorrang te geven. En toch. Ik vind dienen lastig, maar soms gewoon omdat ik het idee heb dat voorrang krijgen niet altijd is wat mensen nodig hebben, wat goed voor ze is. Dit gaat niet om mij, dit gaat om hen. Als dienen betekent dat je een ander en zijn belangen altijd voorrang geeft, dan weet ik het nog zo niet. Wat is dienen eigenlijk, waar heeft de Heer het over?

Ik haal er twee teksten van Paulus bij. De ene komt uit Filippenzen: 'Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf.' Ik ben dus geroepen om **[14]** respect te hebben voor jou. En hieraan gemeten schoten Jakobus en Johannes erg te kort. De andere haal ik uit Galaten: 'Broeders en zusters, u bent geroepen om vrij te zijn. Misbruik uw vrijheid niet om uw eigen verlangens te bevredigen, maar dien elkaar in liefde.' Ik ben dus geroepen om mij in alle vrijheid **[15]** met liefde voor jou in te zetten. En hieraan gemeten schoten de andere tien erg te kort. Ik zal je dus dienen met respect en met liefde. Oké. Kun je daar misschien een voorbeeld van geven?

Wel, waarom zouden we geen voorbeeld nemen aan Jezus? Hij zegt zelf dat Hij is gekomen, niet om gediend te worden, maar om te dienen. Hoe doet Hij dat in de praktijk? Wel, er komen twee leerlingen bij Hem. Ze vragen een ereplek naast zijn troon. Wat doet Jezus? Zegt Hij: 'Dat is goed, jongens, weet je wat, waarom gaan jullie niet op de troon zelf zitten en dat Ik jullie dien?' Niet echt, hè. Tien leerlingen zijn over de rooie om de brutaliteit van die twee. Wat doet Jezus? Zegt Hij: 'Oké, oké, ik zet ze er wel uit, Ik zal het jullie makkelijk maken?' Niet echt, hè? Dienen kán je je leven kosten, dat je je opoffert voor een ander. Zie Jezus. Maar dienen, met echt respect en echte liefde, is alleen dienen, als het een ander dichterbij God brengt. **[16]** Echt dienen, met liefde en respect, is alleen echt dienen, als het een ander dichterbij God brengt. Zie Jezus.

Daarmee wordt dienen niet minder lastig. Want soms is dienen in de zin van 'een ander altijd voorrang geven' ook wel lekker makkelijk. Omdat ik dan geen verantwoordelijkheid neem. Ik laat je gewoon je gang gaan, wat jij wilt. Maar als ik er rekening mee moet houden dat los van wat jij wilt, het mijn verantwoordelijkheid is dat jij dichterbij God komt... dan wordt het ingewikkeld. Gelukkig ben jij er zelf ook nog, en we kunnen er samen over praten (zoals Jezus met zijn leerlingen), gelukkig zijn er inderdaad ook nog anderen om ons heen, gelukkig is de Geest van de Heer er zelf nog bij. En zo dienen we elkaar, zo brengen we elkaar dichterbij God. Want jij mag dicht bij Jezus zijn.

Ik zei: dienen kán je je leven kosten, dat je je opoffert voor een ander. Dat is ook wat de Heer op zichzelf en ook op zijn leerlingen ziet afkomen: **[17]** 'Maar Jezus zei tegen hen: 'Jullie weten niet wat je vraagt. Kunnen jullie de beker drinken die ik moet drinken of de doop ondergaan die ik moet ondergaan?' **[18]** 'Ja, dat kunnen wij,' antwoordden ze. Toen zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen de beker drinken die ik zal drinken en de doop ondergaan die ik zal ondergaan.' En over zichzelf: **[19]** 'Want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.'

[20] Vanuit het Oude Testament kun je die beker waar Hij het over heeft, zien als de beker van Gods boosheid. Soms geeft God die beker aan de heidenvolken om te drinken, maar iedereen snapt dat het dan nooit ophoudt. Dan gaat iedereen er aan. Is er niemand die deze beker voorbij kan laten gaan – maar bereid is hem aan te pakken en tot de bodem leeg te drinken? Ja, Jezus. En iedere keer dat je avondmaal viert, krijg jij een beker met wijn, waarin je Gods liefde proeft, omdat Jezus die andere beker leegdrank, op Golgotha.

Vanuit het Oude Testament kun je die doop waarvan Jezus spreekt, zien als het verdrinken in de golven van Gods wraak. Soms spoelt God daarmee Israëls vijanden weg, soms zijn ze over Israël zelf heen gespoeld, is er niemand die deze tsunami kan stoppen? Ja, Jezus. En iedere keer dat de doop in zijn naam wordt voltrokken, zie je het voor je ogen gebeuren: iemand die symbolisch verdrinkt, maar het overleeft, omdat Jezus je redt. Hij versloeg de dood. Op Golgotha.

Nu noem ik twee keer Golgotha. Daar hing Jezus zonder glorie. En de plaatsen links en rechts van Hem waren gereserveerd: twee misdadigers. En in het midden Jezus, vervloekt. ‘Want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.’ Nee, op dat moment was Hij alleen. Niemand die nog dicht bij Hem was, geen familie en geen vrienden, zelfs zijn Vader liet Hem los. Wij kunnen soms iets ervaren, wat lijkt op zijn ervaring. Johannes is verbannen geweest, Jakobus is de marteldood gestorven. Het kan er zo maar bij horen, als je dicht bij Jezus wilt zijn. Maar eerlijk is eerlijk: op Golgotha was Hij alleen.

[21] Maar dat is Hij niet gebleven. Wat Jakobus en Johannes precies verwachtten, dat weet ik niet. Maar dat God heeft gedaan wat Hij had beloofd, dat weet ik zeker. Zijn Rijk is al gekomen, Jezus is Koning geworden, in de hemel. En even voor de duidelijkheid: de hemel is niet hetzelfde als de toekomst. Veel wat de Bijbel over de hemel zegt, zegt de Bijbel over nu, dat is nu al bezig. En ook: de hemel is niet hetzelfde als ver weg, ver boven ons of zo. Als de Bijbel het over de hemel heeft, dan heeft de Bijbel het over deze wereld, maar dan gezien vanuit God. En dat wij daar toevallig geen antenne voor hebben, betekent niet dat de hemel, dat God niet vlakbij is.

En dit is hoe het er uit ziet volgens God, en ik haal het uit Openbaring 4: **[22]** ‘Er stond een troon in de hemel en daarop zat iemand. Degene die daar zat had een uiterlijk als van jaspis en sarder, en rond de troon was een regenboog die eruitzag als smaragd. **[23]** Om de troon heen stonden vierentwintig andere tronen, waarop vierentwintig oudsten zaten. Ze droegen witte kleren en hadden een gouden krans op hun hoofd. **[24]** Midden voor de troon en eromheen waren vier

wezens, die van voren en van achteren een en al oog waren... [25] Telkens als deze wezens lof, eer en dank brengen aan degene die op de troon zit en die tot in eeuwigheid leeft, werpen de vierentwintig oudsten zich neer voor hem die op de troon zit, [26] en aanbidden hem die leeft tot in eeuwigheid, en leggen hun kransen voor zijn troon met de woorden: 'U komt alle lof, eer en macht toe, Heer, onze God, want u hebt alles geschapen: uw wil is de oorsprong van alles wat er is.' [27]

Jakobus en Johannes wilden rechts en links van Jezus zitten als Hij koning werd. In Openbaring 4 staat Hij op het punt te komen, de Leeuw van Juda die het Lam van God is. Maar als Hij komt heeft Hij het recht om op de troon te zitten. Maar wie zitten er dan rechts en links van Hem? Niemand. Er zitten 24 oudsten om Hem heen, die de hele mensheid vertegenwoordigen, en vier wezens, die symbool staan voor de hele schepping. De 24 krijgen geen namen. Het zouden natuurlijk de 12 zonen van Jakob kunnen zijn, Israël, en de 12 apostelen, de kerk, inclusief Jakobus en Johannes. Het zouden ook Eva en Adam kunnen zijn, en Maria en Jozef. Het zou ook zomaar jou kunnen zijn...

Het zou ook zomaar jou kunnen zijn... Denk even mee: wij willen graag dicht bij Jezus zijn, en in onze slechte momenten duwen we anderen weg en zijn we jaloers als ze voorrang krijgen. Dan herinneren we ons de woorden van de Heer, over dienen en dat dat is dat je juist een ander dichterbij de Heer brengt. Dus dat is wat je doet en je blijft er je leven lang op oefenen. Maar het zou zomaar kunnen, wanneer jouw taak op aarde af is, dat Hij je bij Hem roept en jou op één van de 24 tronen laat zitten. Wie, ik? Ja, jij. Omdat jij zoveel gebeden hebt, omdat jij zoveel geleden hebt, omdat jij zoveel en zo veel anderen hebt willen dragen... De 24 oudsten zijn de vertegenwoordigers van de nieuwe mensheid. Er is geen reden waarom je niet mag denken, dat we dat niet ook bij toerbeurt zouden kunnen doen.

En kijk dan nog even om je heen. Wat valt je op? Dat niemand dichterbij de Heer is dan wij allemaal. Niet rechts of links, maar om Hem heen, op luisterafstand. Zo dicht mag jij bij Jezus zijn. Zeg, veel plezier hoor, als jij je graag met anderen vergelijkt. 'Hoera, ik ben beter dan zij; balen, hij doet het beter dan mij.' Maar het is zo zinloos, als jij ziet hoe dicht jij bij de Heer mag zijn.

Amen.